

PETROZSÉNY és VIDÉKE

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI és VEGYES TARTALMU HETILAP. — MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP REGGELI.

A lap előfizetési ára:

Egy negyedévre . . . 2 kor.
Fél évre . . . 4

Egész évre . . . 8 kor.
Egyes szám ára . . . 20 fil.

A lap szellemi részét illető közlemények a „Petrozsény és Vidéke” szerkesztőségéhez; az előfizetések pedig a kiadóhivatalhoz küldendők.

Hirdetések, valamint nyilvtéri közlemények mérsékelt áron számíttatnak.

1908.

Elmult a szeretet fenséges ünnepe; elmult egy viszontagság teljes esztendő. A ragyogó karácsonyfa apró gyertyái kialudtak. A tiszta, nemes hangulat, melyet a Megváltó születésének magasztos emléke magával hozott és a beköszöntött újév, egyidőre elfeledteté az emberekkel a köznapi élet küzdelmeit nehéz gondjait, súlyos bajait; melyek távoztával ismét visszatérnek.

Az újévvel zárult a tél misztikus ünnepeiklusa s aztán kezdődik, az az folytatódik a betköznapi küzdés. Mert az élet nemis egyéb, mint nehéz, erős küzdelem önmagával. És ez a küzdelem egyre fokozódó terhet ró a korlátolt erejű emberre, az emberiségre.

Ez a gondolat nyomul hemloktérbe önkéntelenül most az év elején, midőn a kenyérkereset forrásához visszatérve, izzadva és fázva kezünkbe vesszük a mun kaeszközt. Ujabb forduló pontot jelez időszámításunk az új esztendővel a kezdet- és végnélküli idő folyásában.

A multat ismerjük. De miként észrevétlenül megy át egyik esztendő a másikba, a térben és időben reánk háruló feladat, küzdelem láncolata sem szakad meg, csak előreláthatólag fokozódik. Igen, mert a haladás igényeinket fokozza és nehezíti teszi a lemondást azok kielégítéséről.

Ez teszi nehezzé, mind súlyosabbá a megélhetést.

A haladás, a megélhetés fogalmában mi mindent foglal össze a modern ember. És ezt a

sok mindent milyen nehéz megszerezni az életnek nagy versenyében, mely mindinkább kiélesedik.

Az ember társas lény. Az egyéni boldogulás feladataihoz kapcsolódik a kulturális és szociális kérdések kielégítésre váró követelménye. Önkéntelenül felmerül az időszzerű kérdés, hogy jól szolgálja-e az emberiség céljait az a kultúra, mely az életet nehezebbé, terheit súlyosabbá teszi? A modern kor nem tűri meg az egyoldalúságokat.

Visszatérni az élethez!

Ez a gondolat hatja át a modern emberek lelkét.

Ámde az életküzdelem a családi, a társadalmi élet körén túlmenő tere, a közélet terére is kiterjed. A modern embert nem hagyhatja érintetlenül a közélet fejlődése, iránya és haladása.

Minket legközvetlenebbül Petrozsény község közdolgai érdekelnek. Erről elmélkedni az évforduló alkalmából időszzerűnek tartjuk

Az elmult esztendő megoldandó feladatai teljesítését hagyta örökségül utódjára, a beköszöntött újévre.

Ha megakarja tartani s biztosítani ez a község, mint a Zsilvölgy forgalmi- és központja eddig kivívott pozícióját és súlyt helyez lakosai boldogulására, a haladó, a modern kor kívánalmainak követelményei elől nem szabad elzárkózni.

Az új esztendő küszöbén a jövőbe vetett tekintet mindenek előtt kibontakozni látjuk az idő folyásának szürke kódéből a kir. járásbírósgót. Ott a főgimnázium díszes épülete mellett betetőzve látjuk az igazságszolgáltatás monumentális palotá-

ját. Ennek az ohajtásnak teljesülése a folyó esztendő legfontosabb eredményeként tűnik elénk.

A helyhatóságnak, a községi képviselőtestületnek a megvalósulás stádiumába jutott ügy végmegoldásával számolnia kell. A feladat nem ismeretlen, nem találja a községet készületlenül. Hiszen már pár évtized kitartó küzdelmének sikere lesz. Szinte szerencsétlenség volna, ha a folyó évben sem teljesülne a Zsilvölgy közönségének eme indokolt, s jogos kívánsága.

A folyó évben nyílik meg főgimnáziumunk nyolcadik osztálya. És ezzel középiskolánk, kiváló büszkeségünk fokozatos fejlesztése be lesz tetőzve.

A villamos világítás már az év elején bizonyosságot tesz arról, hogy a modern községi élet terén céltudatosan halad ez a rövid multu, de szép jövővel kecsegtető község.

Az utak kövezését, a járdák kiépítését a feltöbbségi hatósági jóváhagyást nyert tervek és költségvetés alapján folytatni, lehetőleg befejezni kell a csatornázással együtt a folyó évben. Ezzel kapcsolatos az utcák és terek szabályozása.

A községházának kérdése is égető. Ez is elutasíthatlan megoldásra váró feladat.

Mennyi közérdekű ügy veszi igénybe ezeken kívül a közdolgok intézésére hivatott tényezők bölcsességét, munkásságát és jóakarátát,

Az évforduló hajnalhasadásának derengő fényénél szép világításban látjuk a közeljövőt, az új esztendő közalkotásait. Adja Isten, hogy ne káprázat legyen a jövő kódén átszűrődő, előrevetett fénysugár.

„PETROZSÉNY ÉS VIDEKE” TÁRGÁJA

Ha majd a közsén elfogy.

Mi az, a mi ezer meg ezer gépet hoz működésbe, a mi közel ezer millió embert szabadít föl a ferasztó munkától s nappali fényt áraszt sötét éjszakáinkon és nyári meleget hideg szobáinkban?

Az a közsén. Sok százezer év előtt csinálta a nap melegítő fénysugarival s most ez a fekete, barátságtalan törmelék visszaadja, a mikor csak kérjük s fordíthatjuk arra a célra, a melyekre csak akarjuk.

És az ember kiturkálja a föld gyomrából s ha sötét van, világításra, ha hideg van, fűtésre, de leg-többet dologra használja.

Az ember pedig mind inkább civilizálódik s mind többet dolgoztat.

1870-ben a földön összesen 200 millió tonna kőszénat aknáltak ki; 1880-ban már 294 millió tonnát vagyis közel egy harmaddal többet.

Ily fogyasztás mellett lehetetlen, hogy a leggazdagabb kőszénbányák is ki ne merüljenek. Nehány száz év múlva ez a csapás be fog következni s akkor a közsén nem csak egyanyagú, de egyértékű is lesz a gyémánttal.

Gyakran mondják ezt azok, a kik e fölött gondolkoznak.

De ez az eset nem fog előállni. Előbb válik a közsén nélkülözhetővé, mintsem elfogy.

Nézzünk csak körül.

Olvasóink bizonyosan ismerik a Foucault-féle híres ngakísérleteket. A genialis francia igen ügyesen kimu-

tatta velük, hogy a föld forog. De ugyanekkor más fontos dolgot is észre lehetett volna venni, a mire az experimentálók, akkor bajosan gondoltak.

Vegyük azt a kísérletet, melyet a párisi Pantheonban hajtottak végre. Az inga hossza 67 méter, a lenese súlya 28 kilogramm volt. A mint ezen óriási eszköz megtette első lengését, az alája helyezett és fokra felosztott körön a súly „a” pontot érintette; további lengéseiben azonban már nem tért vissza ugyanazon helyre, hanem „b”, „c” és „d” újabb és újabb pontokhoz, szóval a kezdeti „a”-tól mindig jobban távolodott.

Ismerve az inga törvényét, mely szerint az lengési síkját meg nem változtatja, miképen történhetett hát, hogy az a több, mint félhárszás súly „a”-ból a „d”-be jutott? mi végezte el ezt a munkát?

Maga a föld.

Furcsa esettel állunk itt szemben. A súly azáltal vitetett odább, hogy „egy helyben maradt.” Az inga lengése közben a földnek két oly pontján halad keresztül, melyek közül az egyik — az egyenlítő felőli — sebesebb forgású, mint a másik, a sarkfelőli; de az inga a lassúbb forgású pontból a sebesebb forgású pontba érven, nem veszi át ennek nagyobb sebességét, hanem az említett törvényről fogva megtartja a régiét. Így itt visszamarad s a szemlélőre oly hatással van, mintha súlya valóban odább vitetnének.

Ezt csak curiosumnak hoztuk föl.

Tehát az ember, ha még saját földjét, melynek hátán élve vele együtt forog s futja be a végtelenséget s melyet csak a tudomány világánál lát mozogni; ha még az édes lakóhelyét is kényszerítheti saját javára

dolgozni, felbeszakíthatná-e világraszóló alkotásait, mert egy kis munkakészlet elfogyott?!

Hát nem az örök tövészől, örök alkotásról tanusodik-e már uralkodni a természet?

Óriási erők működnek a földön s az embernek csak eszéhez kell fordulnia, hogy mindezek saját céljait segítsék elő.

S csak ekkor fogja teljesen kifejthetni az ember szellemi fölényét.

„Ha majd azt a hatalmat, melyet az Antillák egy-egy orkánjának tartós fuvása egy szűk területen gyakorol, hatalmunkba ejthetjük és leköthetjük, hogy érdekünkben való munkára kényszerítsük; ha majd birtokunkba fogjuk ejthetni azt a lökö erőt, melyet egy-egy viharos télen a cherbourgi gátaikon megtörő hullámok fejtenek ki, vagy még inkább azokat a szökő dagályokat, melyek a Fundy-öböl partozatát minden hónapban el-elborítják; ha majd meg fogjuk foszthatni borzalmuktól a vulkánokat, hatalmunkba keríteni a lávák s üsszenyomott gázoknak ama rettenetes erőit, melyek a mélységekben háborognak: micsoda munkák lesznek, akkor eléggé óriások, hogy előtűnik a munka és vakmerőség e százada meghátráljon?” *)

A földünkön működő erőköt okaik szerlnt több csoportba oszthatjuk. A központi táztól származnak a vulkánikus kitörések s némelyek szerint a földrengések is; a hold vonzása az arapályt, a nap heve pedig a többi jelentékeny processust hozza létre.

Reclus nagy művében e változások legérdekesebb eseteivel ismertet meg.

*) George P. Marsh, Man and Nature. Reclus á. id.

A Társadalomtudományi Társaság.)

A Társadalomtudományi Társaság programjának fontos pontja a felnőttek oktatása. E hasznos cél szolgálatában teszek néhány megjegyzést a „Petrozsény és Vidékének” 1907. évi december hó 22-iki számában megjelent „XX. Század” című tárcájára.

N. M-s úr egy lélegzet alatt Nietzsche tanainak terjesztésével és világpolgársággal vádolja a társaságot. A híres német gondolkodó hiva az „urak moráljának”, mely szerint az erősebb faj, nemzet és egyén joggal nyomja el a gyengébbeket; a világpolgárság pedig az összes ember egyenlőségét hirdeti fajra, nemzetre és vallásra való tekintet nélkül. E két világnézet összehaverása durva tudatlanságra vall. Vajjon a társaság esik-e bűnbe? Ha igen, úgy N. M-s úrnak módjában lesz a XX. Századnak eddig megjelent XVI vaskos kötetében legalább egy cikkre rámutatni, melylyel vádját igazolja.

A tudós tárcájában továbbá azt olvasom: „... nincs haza”, ergo légy svaregelb; nemzet nincs, ergo légy bécsi, nyelv nincs, ergo légy német, s mindez tudományos valóság. Aki nem ennek a hiva, az tudatlan, az ósdi, egy szóval ökör. A Dr. Pikler Gyula szociológiája, — olvasható — „A jog keletkezéséről és fejlődéséről” írott könyvében. Ha jól értettem a mondatok között való filozófiai homályt, úgy Pikler a jog keletkezéséről irt munkájában megtagadja a haza nemzet és nyelv létezését és a vele ellenkező nézetet lévőket a négy lábú kerdőzöke rendjébe sorolja. Tisztelettel jegyzem meg, hogy mi egyéb okokból adománnyozzuk az ökör címét és jellegét. . . . Ettől eltekintve újra arra kell kénem N. M-s urat, igazolja vádját szöszterinti idézetekkel. Mig ezt megtehetné, szeretettel kérdelem: vajjon a magyar nyelv ellen tör-e az a társaság, mely könyvben, újságban és élőszóval használja ép e nyelvet; vajjon a nemzetet és hazát árulják-e el azok az emberek, kik hosszú évek fáradságos munkájával terjesztik a tudást és műveltséget? Tudom, hogy ez valamikor bűn volt Magyarországon. Széchenyi „Hitelét” több megye elégettette. De utóvégre ma a ma a XX. Században élünk és a tudományos kutatás szabadsága már nem egészen írott malaszt.

N. M-s úrnak persze szemmel láthatólag rosszul esik ez a szabadság. Szerinte: „A tudomány nem fej-

*) Mult számunkban közöltük a „XX. Század” című cikket, amelyre a fenti válasz érkezett. Régi elvünk lévén, hogy az ellenvélemények nyilvánítására tért nyitunk, annál nagyobb készséggel közöltük a cikket, mivel e korszerű és az elmélet oly nagy mértékben foglalkoztató kérdés megvitatása, nemkülönben a közlemény írójának neve és egyénisége csak lapunk színvonalának emelésére alkalmas. Szerk.

lődhetne, nem haladhatna, ha általánosan elfogadott sarkigazságokra nem támaszkodhatnák.” Hát ilyen sarkigazság volt az is, hogy a föld nem mozog, a vér nem kering. De vajjon Gallilei és Harvey felfedezései vetettek gátat a csillagászat és orvostudomány fejlődésének? . . . Nem, hanem azok, kik egy vagy más ürüggyel az ést béklyókba szorították. Gyenge erejével e bűn kísérletét követi el N. M-s úr, mikor kijelelenti: „A tudomány csak akkor lesz hatalommá, a mikor . . . nemzeti jellegűvé tesszük.” Ha N. M-s úr — mit különben isten őrizzen — megbetegedik, vajjon doktorának tudását, avagy nemzeti jellegét nézi-e? Már pedig ez a mi magyar társadalom súlyos nyavalyákban szenved. Mindnyáján érezzük ezt és a fölvilágosultak falusi vajákos asszonyok helyett európai képzettségű orvosok után néznek. Vagy legalább ez volna az észszerű eljárás. Nem! kiált N. M-s úr. „A nemzet gyengülésére vall, ha a nép megfélelkezik multjáról, szokásairól; ha százados történeti emlékeit, tradíciót figyelemre nem méltatja; . . . Az ilyen nép megtagadván emberi jellemét, becsületét, hivatását; új társadalmat, erős társadalmat nem alapíthat.” Talán emlékezik a szigorú erkölcsbíró arra a magyar fejedeleme, kit a történelem nagynak, az egyház szentnek nevez. István király „megfeledezett” Hadúrnak áldozó őseinek szokásairól; a magyarok százados törzsszervezetét „tradícióját figyelemre nem méltatta” sőt hazátlan bitangokat: lézengő német Rittereket és térítő keresztény papokat telepített be, kiknek segítségével megteremtette az európai Magyarország alapjait. Ha a sors szeszélyei megfosztottak volna bennünket N. M-s úrtól és e kiváló léleknek Szent István korában adnak porhüvelyt, úgy ő biztosan ép oly tudással és erélylyel küzd ama újítások ellen, melyeket ma szentnek tart, mint milyennel a Társadalomtudományi Társaság működését gáncsolja. Az önzetlen férfi velünk, stréberekkel szemben azt az érvet játszza ki, hogy „kitudja mi lesz ezer vagy tizezer esztendő múlva, s az ördög törődik vele, mert akkor mi már . . . aligha fogunk élni . . .” Nohát az ördögön kívül is akadtak és akadnak emberek, kik ezzel törődnek. Arról persze már nem tehetnek, ha őket is ördögöknek festik. Látják, érzik azt a számtalan bajt, mely alatt e szép ország lakóinak milliói nyögnek és gyenge erejükkel, nehezen megszerzett kis tudásukkal legalább az utánuk következő nemzedékeken akarnak segíteni. Az emberi szolidaritás nagy elve fűzi őket a holtakhoz és születendőkhez. A mult tapasztalásainak és saját szenvedéseik árán készítik elő az ő és polgártársaik gyermekeinek, meg unokáinak jobb sorsát. Ime ez az aljas cél legegyszerűbben a társadalomtudományi társaság „szabadgondolkodó”, „felebaráti szeretet” nélkül való, „javíthatatlan antiszociálista”, tagjai előtt.

Dr. Harkányi Ede.

KÜLÖNFÉLÉK.

— Boldog újévet kívánunk lapunk előfizetőinek, barátainak s olvasóinak.

— Szolgálati beosztás. Dr. Gerbert Ottó szolgabíró br. Bornemisza Lipót főispán tb. vármegyei aljegyzőnek kinevezte s szolgálatátelre a központi osztotta be, Tribusz Aladár díjtalan közigazgatási gyakornokot; pedig díjas közigazgatási gyakornokká stb. szolgabíróvá nevezte ki s szolgálatátelre a petrozsényi járáshoz osztotta be.

— Eljegyzés. Gottlieb Juliskát Kolozsvárott eljegyezte Grosz Jakab fodrász, Petrozsényből.

— Koncert. A vulkáni ev. ref. egyház előjárósága ténitendő temploma javára december hó 21-én este tánmulatsággal egybekötött koncertet rendezett, a mely teljesen sikerült. A koncertet Huszth Aladár főgondnok fordulatossal beszédrel nyitotta meg, a mely után az előadás következett. Első szám egy énekari előadás volt. Hallottunk több sikerült ének számot. Különösen érdekes volt Lardy úr szóló éneke. Huszth Aladárné úrnő egy románcot énekelt nagy hatással. Kekel mérnök, magyar népdalokkal keltett általános tetszést. Egy német duettben Westhoffné úrnő nagyon szép hangját élveztük. Reméljük, hogy e hangot gyakrabban fogjuk hallani a zslivölgyi hangverseny-ermekekben. A hangverseny keretében egy bájos fiatal leány, Ungár Etuska mondott el meglepő közvetlenséggel csinos monológot. Hangverseny után tánc volt, a melynek csak a kora reggel vetett végett. A felülfzetők névsorát ugyanezen rovatban közöljük.

— A vulkáni ev. ref. egyházközség által Vulkánban 1907. évi december 21-én az építendő református templom javára rendezett hangversenyen felülfzetettek: Salgótarjáni köszöntőbánya r.-t. (Bpst) 20 korona, Papp Sándor, Huszth Aladár 16—16 korona, Blascheck Aladár, Soó Sándor, Krausz Sándor, Orbán Dénes, Kovács Gyula 10—10 korona, Wellesz Jenő 8 korr. Dr. Gidró Jenő, Hermann Izidor, Macsó István 6—6 kor. Fischer Ferencz, Miklós Antal, Lévy Gábor, Szüle László, Hoboth József, Vitályos Gyula, Milojkovics Lybomir, Bozsa Jenő, Lotter József, Krausz Ferencz, Pápai Zsigmond 5—5 kor. Westhoff Károly, Konká Ernő, Huszth Jenő, Özv. Prokopp Sebestyenné, Nádor Ignác, Borsos Antal, Haring Lajos, Soós Eduárd, Rácz Balázs, Fodor Árpád 4—4 kor. Vass Imre, Hermann Béla, Salamon Lipót, Hannebeck M., Beck August 3—3 kor. Löwy Hermann, Ungár Sándor, Fritz Károly, Hersik Ödön, Bács Albert, Krausz Károly, Berkovits Mór, Kemény Imre.

Néhány példa elégséges, hogy az erők óriási voltakrol meggyőződhesünk.

A Monte Frumento vulkán 1865-iki kitörése alkalmával 1800 méternyi is kidobálta az anyagokat s a hasadékból másodpercenként kifolyt lávátömeg kétszer is megtölthette volna a Szajna medrét, a kibocsátott gőz pedig, mint lehűtött víz, az összes kitörés tartalma alatt 2.160.000 köbmétert tehetett. A mintegy 400 m. szélességű s 15 m. középvastagságú fölávalfolyam, a mint a hat kilométernyire fekvő Colla-Vechia hegy-szakadék felső szélére jutott, zuhatagban omlott alá. S ez így folyt az első hat nap alatt.

A Kilauea 1840-ben Dana becslése szerint hatodfél milliárd köbméter lávát bocsátott ki, vagyis hetvenszer többet a suzi-szoros ásásánál előkerült földtömegnél.

A Skaptar nagy kitörése alkalmával fölszínre jött láva tömegét akkorára becsülték, mint amekkora az egész Mont-Blan, úgy, hogy az egész föld felületét bevonhatta volna egy milliméter lávakéreggel.

S 400 folyton működő vulkán okádja a lávát, iszapot és hamut s roppant pusztításait a romokban heverő közeli városok hirdetik; rövid idő alatt alakítanak át egész vidékeket, levegőbe röpítve olykor még saját hegyeiket is.

D'Abbadiet a seismologiai eszközökkel tett megfigyelései arra a nézetre indították, hogy a föld szüntelenül rezgő állapotban van. Legalább a légbuborékos vízmérték és a higany felületén visszatükröződő mikrometrius fonál ezt mutatták.

De a mint a földrengések legnagyobb része csak jelentéktelen, úgy viszont ezekre tehető azoknak a száma, melyek felejthetetlen nyomokat hagynak maguk után. Mily

borzasztó volt az 1755-iki liszaboni földrengés! Mint valami varázsütésre hegylejtők csuszamlanak alá, óriási szirtfalak omlanak szét s tátongó hasadékok támadnak; itt a földszin emelkedik, amott süllyed.

A helyett, hogy az árapály nagyszerűségét a ropant területen özvénkint tudó víz tömegből itélünk meg, mely szerint a dagály a panamai öbölben 7, az omani és a khinai tengerben 11, a Magelan-szoros bejárásánál 20 s a Fundy-öbölben 21 méter magas, inkább Joufe, Meyer, Thomson, Tyndall, Delaunay irataiba pillantsunk s látni fogjuk, hogy az árapály a föld lassan élő mérge, mely forgását századonként 22 másodperccel lassítja azáltal, hogy a tenger fenekébe és partjaiba ütközik. William Thomson kimondja, hogy tizezer millió év óta felényi forgási sebességükre szállott alá bolygónk s végre is elvesztve önállóságát, vagy más bolygókkal egyesül, vagy a napba esik.

S most lássuk a nap hatását.

A „Revue des Cours Scientifiques” közli Stephen-sonnak, a gözmözdony feltalálójának Bucklana geológgal folytatott sokat emlegetett párbeszédét;

— Mily hatalom röpi a tömeget oly gyorsan tova? — tűnődök a híres gépész, a mint egy vonat elrobogott mellette.

— A newcastlei szén heve, mely a kazán alatt ég, — felelé Buckland mosolyogva.

— De hol szerezte a szén e hatalmat? Én úgy hiszem, — folytatá — hogy a nap fénye és melege gyűl a szénenybe, midőn ez a növény lélegzése közben a szénsavból kiválik.

Már ő is sejtette.

S valóban, gépészet terén valami nagyszerű alkotást bámulhatunk, abban a napot bámuljuk. Nélküle a gép csak mozdulatlan, holt anyag.

Pouillet francia physikus ez előtt mintegy negyvenöt évvel kiszámítá, hogy, ha az egész földet 31 méternyi vastag jégkéreg borítaná, a nap egy év alatt fölolvastaná ezt. Az olasz Melloni folytatva a kísérleteket, pontosan meghatározta azon hőmennyiséget, mely a különböző testeken áthatol.

Ha azon melegséget, melyet a nap évenként földünknek egy-egy négyzetméternyi területére küld, összegyűjtjük, ezáltal oly munkaképességet, hogy 934.538.000 kilogrammot, vagyis átlag 18 millió mázsát egy méternyi fölemelhetnénk.

A nap azáltal, hogy a levegőt egyenlően melegíti föl, előidézi a szeleket. Már így is jelentékeny erőforrások, de hát még, ha, mint cyklonok lépnek föl! Az utjokba eső épületeket fenekestől felforgatják, óriás sziklatömböket szakgatnak le, a fákat gyökerestől kitépik s szántják velük a földet, az erdők mintegy felsőbb hatalom előtt meghajolnak s a folyók fölfelé folynak.

Kiszámították az 1844. évi október hó 5-én Kuba szigetén dühöngött orkán erejét. Száz méter magasnak véve, 420 millió köbméter levegőtömeg tódult minden másodpercben az orkán egész kerületéről annak közepe felé s ez három napig tartott így. A levegőnek áramlása tehát mindegy 475 millió gözleörönek felel meg, vagyis tízenöt-ször nagyobb erőnek, mint a menyt a földön dolgozó emberek, állatok és gépek együttvéve kifejtene.

MÜNCHENI SÖR

csapolás vasár- és ünnepnapokon özv. BERGER ADOLF-né sörcsarnokában.

Gabriel József, Tuschák Kálmán, Komlodi Sándor, Klenk F. Bazily Mihály, Fontos Kálmán, Froesch Pál, Schlesinger Károly, Széga János, Gergely Viktor, Karácsonyi Lajos, Burián Ferenc, Lárdy Emil, Lörinczi Lajos, Blazsöfzky Laci, Griger István, Simó Benedek, Zámfir Péter 2—2 kor. Salamon Ignác, Heresik József, Hermann H., Pécsy Gábor, Loy Rudolf, Opra János, König Ferenc, Reingewürtz N., Ábrahám M., Czimbalmos József, Mettler János, Here Jenő, Szilágyi Ferenc, Mezey N., Ropaport József 1—1 kor. Özv. Oprisa Jánosné 40 fillér. Összes bevétel: 460 kor. 40 fill. Tiszta jövedelem: 313 kor. 6 fillér. Midőn a felülírtakat köszönettel nyugtázom e helyen is, az egyházközösség hálát köszönetét kell nyilvánítanom a hangversenyen közreműködőknek és résztvevőknek, kik valláskülömbőség nélkül jöttek segítségünkre anyagi és szellemi támogatásukkal. Különösen hála és szíves köszönet a lelkes Westhoff családnak, kik annyit fáradoztak hangversenyünk anyagi, de különösen erkölcsi sikere érdekében Huszt főgondnokkal egyetemben. A jó Isten áldja és tartsa meg őket, hogy legyenek ezután is a humanizmus terén lelkes munkások és zászlóvivők. Vulkán, 1908. január 3-án a református egyház nevében: Soó Sándor, ref. s. lelkész.

— **Ifjúsági egyesületi élet.** A vulkáni ifjúsági egyesület, mely csak a közelmúltban alakított meg, megkezdte működését. Az első felolvasó délután a fiatal egyesület tagjai majdnem teljes számban jelentek meg az összejövetelen, a melyen Blachek Aladár főmérnök, az egyesület elnöke tartott érdekes beszédet a bányászat köréből. A nagy figyelemmel hallgatott beszéd után az egyesület vegyeskara próbát tartott az eddig tanult darabokból, a mely teljesen sikerült. Az ifjúsági egyesület jövő munkája ilyen irányú lesz. A választmány elhatározta, hogy a farsang vége felé kedélyes előadással egybekötött tanmulatságot rendez az egyesület. A nemes munkát figyelemmel fogjuk kísérni.

— **A Salgótarjáni Köszénbánya Részvénytársulat** még nem hozhatta nyilvánosságra a múlt fizetési eredményét, de működésének nyilvánvaló adatai biznyságul szolgálnak arra nézve, hogy ez a hazafias nagy iparvállalat, milyen hasznos nemzetgazdasági működést fejt ki. Elég arra utalnunk, hogy az igazgatóság őrnyedlen fáradozása következtében a munkáviszonyok a a folyó évben kedvezőbbekké alakultak. A munkabérek ismételt emelése, a kivándorlási ösztönök apadását vontamaga után. Másrészt új elemeket hozott a bányamivelésnek, melyek begyakorlása időt és fáradságot igényel, de azért mégis azonnal éreztette jótékony hatását. A termelést fokozni lehetett, úgy, hogy a társulat idei termelése majdnem egy millió métermázsával múlja felül a megelőző évét. A viszonyok rendes mederbe térese lehetővé tette azt is, hogy a társulat a termelés további fokozását célzó nagyszabású programjának megvalósulásához lásson. A mátranovák bánya m. évben teljesen

elkészült és üzembe jött. A szükséges munkás és tiszt lakások tető alá kerültek, úgy, hogy a modern technika minden eszközével felszerelt bányában a termelés akadályok nélkül folyt és nap-nap után emelkedik. A pálfalvai telep tetemesen kibővített, nevezetesen a második aknának megmunkálása kezdetét vette. Hatványozott mértékben dolgozott a társulat a Zsilvölgyben. Tudvalevő, hogy a társulat itt jelenleg évi tíz millió métermázsát tévő termelését 15 millióra akarja emelni. E célból Vulkán mellett több millió évi termelésre alkalmas központi aknát mélyít. A folyó évben megkezdődtek az akna munkálatai és addig jutottak, hogy a termelés ebben a nagy bányában 1909. év elején már meg lesz kezdhető. Az aknamélyítéssel egyidejűleg épülnek a úszói és munkásházak, melyek a Parkasvölgyben az idén is nagy számban készültek el, úgy, hogy a munkások állandó megtelepítése innár fogatnba mehet. A vulkáni központi aknán kívül Aninószán is mélyítenek egy második aknát, mely szintén évi két millió métermázsával lesz hivatva a társulat termelését emelni. A termelés e nagyfokú emelkedése szükségessé teszi a társulat intézményeinek, jelesül az iparváltóknak átalakítását. Ezek egy része már fogatnba ment, másik részen a munkálatok megkezdődtek, úgy, hogy az aknák elkészültével az üzem akadály nélkül le lesz bonyolítható. A sztrájkmozgalom a folyó évben lecsendesült csak a folytonos vagyonhiány vert békákat a szabályos munkára. Valóban a kormányának nincs nagyobb feladata mint ezen, már állandó betegséggé fajult súlyos bajon mielőbb segíteni. A termelés a folyó évben 19 millió métermázsára rúgott. A kereslet állandóan igen élénk volt. A munkabérek emelkedésén kívül a bányászat segédanyagok árának rendkívüli megrálgulása felszökötette a termelési költségeket. A társulat az 1907. évben lejárt szerződéseket megfelelő áron megújította. A múlt évi január hóban tartott rendkívüli közgyűlés által kibocsátott 20,000 drb. részvényt a társulat régi részvényesei átvették, az igazgatóság a névértéken felüli vételárát a tartalékalap javadalmazására fordította. A pénzügyi mérleg még csak ezután fog megvonatni. Az a vélemény van azonban elterjedve, hogy az osztalék, mint a múlt évben, 32 korona lesz.

— **Tél.** Minden átmenet nélkül beköszöntött pnteken újra a tél. Addig még enyhe idő volt a permetezett az eső. Pénteken — 3 fokra leszállt a hőmérő s rohamosan süllyedt 20—22 fokra. Előbb havazott s témezbe öltözött a táj. A járdák sikosak a háztulajdonosok keset törődnek a járókelők testiépességével. Keressük a fűtött szobát, de kevésnek jut a szerencse a kályha melegenél élvezni a tél örömeit. Itt a széntermelés kánaánjában alig tudunk szénhez jutni. A szállító eszközök hiánya okozza a kesedelmes szállítást. Fát is majd ezután kaphatunk, ha a külterületről száron hozhatjuk. Pedig a beköszöntött tél, midőn a fagy dervirágot rajzol ablakokra s az úgy látszik tartos lesz s fűtött szobákba kell menekülnünk a hideg elől.

mint az ólom engedelmessé megnyulik hatásuk alatt gátat nek nem ismernek.

A számtalan példából csak azt említjük föl, hogy a föld összes vasuti hálózatainak egyik-egyik vágánya naponként mintegy 20 kilométerrel, vagyis majd három mérfölddel hosszabbodik és rövidül meg s a föld lassú ingásainak egyik oka szintén a naponkénti hőmérsék-változásban keresendő.

Es ez a határtalan erő itt működik körülöttünk épít, rombol észrevétlenül vagy pillanat alatt, növényzettel árasztja el a földet, fölszivja a tengereket és ismét visszaküldi, mint záport; orkánokat és sz. támasseleket, melyekkel segíti a szüntelen tartó átalakítást és mi nem nyugtjuk ki utána kezünket, hogy megfogjuk; pedig magához eresztene. hálónkba jönne, hiszen a szelid nap-sugára.

Mert a mit eddig tettünk, az csaknem semmi.

De a természeti erőnek célszerű felhasználására fordított kísérleteket s a jelen kor tudományos előhaladottságát egybevetve, csak korlátolt szelleműek kétkedhetnek abban, hogy a mit még ezután teszünk, az a csodával lesz határos.

Mert a nagy probléma: „miként lehet e földi hatalmakat olyan egyszerű palackba zární, mint a mesebeli óriást?” már részben meg van fejtve.

Plantée az érdem.

Aczél József.

— **Rejtélyes gyilkosság.** Hírhedt csempész. orgazda s több effele volt Bancesila Péter livazényi lakos. Hétfőre virradóra a Zsilpartján, az iskola közelében lévő lakásától félkilométernyire holtan találták. Gyilkos kéz oltatta ki életét. Ott ütötték-e agyon, vagy a nyomozat tévútra vezetése végett hulláját odavitték? azt még eddig a vizsgálat nem deríthette ki. Annyi tény, hogy a Zsilvölgy notorius lökötője, sertés- és marhaesempésze a felismerhetlenségig ronsolt fejjel ott fektet a vizpartján. A nyomozás adatai érthető bizonyítékot szolgáltatnak arra nézve, hogy meg volt az indoka, miért kellett Bancesila Pétert elnémitani. Végzetes esetének előzményei ezt eléggé megvilágítják. Romániából a Magyar határ közelében lévő községek birtokosaitól már évek óta számtalan sertést, szarvasmarhát és lovat loptak. A nyomok rendszerint Livazénybe, Bancesilához vezettek. A csempészetet sokszor sikerült rábizonyítani, de a lopást, vagy orgazdaságot nem. Többször fizetett százakra menő pénzbüntetést. De a bűnös manipulációt üzte tovább. Pár hét előtt Romániából 15 drb. lopott lovat csempészték át a határon. A csendőri nyomozat eredményre vezetett. A lovakat megtalálták a jóhiszemű vevők birtokában, Hászeg, Szászváros, Gyulafehérvár vidékén. Vevők szabályszerű járattal vették birtokukba a lovakat. Nagy gondnal és fáradsággal sikerült a csendőrségnek megállapítani, hogy honnan kerültek ki a lólevelek s hogy a lopásban és csempészetben főszerepe Bancesilának volt. Kovács petrozsényi járásörmester ügyessége és fáradozása derítette fel a bűntényt. Elég bizonyíték állott már a nyomozat rendelkezésére, hogy különösen Bancesilát, mint alaposan terhelhet kérdőre vonják. Ekkor történt, hogy a mult vasárnap éjjel Bancesila lakásán betörték a felső ruha szövetet, vásznat és 260 korona értékű takarékpénztári (Jiana) részvényt elloptak. A tettesek után nyomozva akadt a csendőrség Bancesila hullájára. A rablást és gyilkosságot követő éjjel Bancesila lakásán találtak elrejtőzve Vojnyásze Tanászie livazényi lakost, akivel Bancesilának bűnös viszonyt folytatott. Egyéb terhelő okokból is Bancesila Péternét és szeretőjét letartóztatta a csendőrség.

A meggyilkoltak apját, Bancesila Jánost szintén letartóztatták a bűnrészség miatt s azért is, mert 11 napi szakadatlan nyomozás után be lett bizonyítva, hogy a Romániából lopott lovak árát ő vette fel s a járlatokat ő adta át a hátszegi cigányoknak, mint jóhiszemű vevőknek. A csendőrség azt is kiderítette, hogy a livazényi körjegyzőnél pár hónap előtt alkalmazva volt innok: Korpády Absolon adta ki a lójárlatokat s ezzel lehetővé tette a lovak értékesítése. Korpádyt is letartóztatta s Livazénybe hozta a csendőrség. A tolvajbunda fejét meggyilkolták, eddig ismert bűntársai le vannak tartoztatva. A díszes szövetkezet üzemének számai messze szétágaznak, de a vizsgálat érdekében titokban tartják a nyomozat idevonatkozó adatait. Annyi bizonyos, hogy a veszedelmes banda a büntetőbírószág kezébe került s széles körre kiterjedt manipulációi nagyrészt már fel vannak derítve, de meglepő szenzációkra vezethet a még mindig tartó nyomozat.

— **Dragul a hús.** A petrozsényi mészárosok közhírré tették a napokban, hogy a marhahús árát 40 krról 52-re emelik. Ezt a vágómárha hirtelen áremelkedésével indokolják. Nem tudjuk mennyiben felel meg ez az indok a valóságnak, de értesülésünk szerint ilyen áremelés nem indokolt. A háztartásnál egy kiló hús árának 8 fillérrel való hirtelen felszökése igen sok helyen hátrányosan érezhető zavarokat okoz s a legszomorúbb, hogy nem tehetünk róla.

— **Zenélő Magyarország.** Az országszerte ismert zeneműfolyóirat a „Zenélő Magyarország” ez ujévi 350-ik füzetével, 15-ik évfolyamát kezdi meg. A magyar zenekedvelő közönség osztatlan szeretetében megismosodott egyetlen zeneműfolyóiratunk havonta kétszer megjelenő 14—14 oldal terjedelmű füzeiteiben mindig első kézből hozza azon legjobb s legsikerültebb magyar és külföldi hírnevesebb zenészerzők kompozícióit, melyek a magyar dal, népdal, opera, operette, műdal, vígda, tánc és szalonzene terén, énekre zongorára, s helyielyl közzel hegedűre megjelennek. Minden számottevőbb zeneműíródság először a „Zenélő Magyarország”-ban lát napvilágot. Nevezetes ujtása, hogy: ez évi I. felévi előfizetői a páratlan tartalmú — Husvétii zenealbumot — az egész éves előfizetőkezt és még hozzá a — Karácsonyi zenealbumot — díjtalanul kapják.

Az 1908. évi 350-ik füzet tartalma: I. Két új magyar dal: 1) Ablakomra ráhajlik a szomorúfű ága. 2) Istenem, mikor lesz énne-

Hát a vihar által felkorbácsolt tenger nem a leg-hatalmasabb erőkről tesz-e tanúságot?!

A hullámok magassága Shmyth admirális szerint 4—5, a Joremény fokánál 16—18 m. s ha Dumont-D'Urville-nek hihetünk. 33 m. magas hullámok se épen ritkák.

Skerrivove szigetén méterenkint 30½ tonnára számították ki a legnagyobb nyomást, melyet a hullám a partra gyakorol. Barra-Headben Thomas Stephenson azt találta, hogy a hullámtörlés egy 43 tonnás kötuskot 15 deciméterrel mozdított odább, egy 200 tonnás hajót pedig sziklára dobott. Dünnkirchennel a talaj a parttól még 1500 méternyire is remeg, mikor a tenger erősen hullámozik.

Különösen a víz jelképezi a mozgást földünkön s a mozgásban nagyon jelentékeny erő nyilatkozik.

Az évi esőmennyiségét véve alapul, Mexcalfe 135 milliárd kilométerre becsüli a folyókban naponként lefolyó víztömeget. Mily hajtóerőt képviselhet ez, kíváit, ha hozzávesszük még a folyók jelentékenyebb eséseit is. A Niagara, mely másodpercenként 7500 köbméter víztömeget két ágban 45—49 m. mélységbe zudul alá, egymaga bőven elégséges volna arra, hogy helyettesíthetné az összes gőzgépek hajtóerőjét. A Braziliában lévő San-Francisco vizesés 4 vízoszlopban 75 m., a Zambesi zuhataga pedig 106 m. mély örvénybe zuhan.

Hátra van még azon hatásról szólanunk, melyet a nap azáltal idéz elő, hogy a testeket kiterjeszti.

A mihez csak hozzáérhetnek e hő sugarak, azok érvényre emelik alakító hatalmukat. A platina ép úgy,

kem ötförintos kedvem? . . . II. Lányi Ernőtől egy pompás „Intermezzo.” III. Szent-Gály Gy. Revicky Gy. „Hangulat” című műdala. IV. Hoffheimer Jerome, „In Marocco” mű szerenádja.

Előfizetési ára: Egész évre = 24 füzetre = 12 korona. Félévre = 12 füzetre = 6 korona. Egyes füzetek ára 1 korona.

Előfizetések a „Zenélő Magyarország” (Klökner Ede) zeneműkiadóhivatalához, Budapest, VIII., József-körút 24. sz. intézendők, honnan megismerésre mutatónyomozást is küldenek. A magyar zenetermekneknek külföldön is becsületszerző érdemes vállalatot minden zenebarátnak figyelmébe ajánljuk.

SZINÉSZET.

December hó 21-én „A citerás” operette ujdonság került bemutatásra. Szalay Vilma „Rozetta” szerepében brillírozott, Deák, mint Gál titkosrendőr pompás maszkjával, diszkrét mókáival s ötletes kupléival mulattatta a félig telt házat. Az összejáték elég jó volt.

December hó 22-én délután a „Harang” énekes legenda, este „Az asszony verve jó” énekes népszimű került színré.

December hó 23-án „A kornevillei harangok” ban kivált Kóhalmi Gáspár apója.

December hó 25-én délután „A drótos tót” este az „Igyenélők” telt házat vonzott s tetszett.

December hó 26-án este operette ujdonság „A bajusz” ment. Jók voltak: Fekete, mint alkan-cellár, Dénes, mint Kozáry Gábor, Kóhalmi, mint János huszár, Sáska Ilona (Amália), Kulinyi Karola (Mathilde). Az összes szereplők előmozdították a sikert. Telt ház volt. Délután fél helyárrakkal „Berger Zsigát” adták.

December hó 27-én „János vitéz” zsufolt ház előtt lett előadva. Szalay Vilma remekül kreaálta a címsereget. Kosztümjei fényesek, játéka elragadó, éneke gyönyörködtető volt. Így előadva János vitézt aligha látta még közönségünk. Megható volt az a jelenet, mikor a rózsát Bagó trombitástól átveszi. Remek éneke végén hangja rezgett a sirástól s a közönség vele könyezett. Az egész darabban ő dominált. A kar lehetett volna jobb is.

December hó 28-án „A királynő dragonyosa” operette ujdonság került színré telt ház előtt s tetszett. A szereplők közül Szalay Vilmát, a címszerep személyesítőjét kell különösen kiemelnünk. Pompás kosztümje, szép éneke s elragadó játéka fokozta a közönség eddigi elismerését. Viola kifogástalan kapitány, Dénes kitűnő órnagy volt. A többi szereplők is rászolgáltak a dicséretre.

December hó 29-én délután fél helyárrakkal „A zsidó honvéd” este „A csárda virága” Lukácsy népsziműve vonzott telt házat. A népszimű ujdonság vontatottan, ment, mindazonáltal tetszett.

December hó 30-án: „Aranyvirág” volt előadásra kitűzve, de Szalay Vilma betegsége miatt a „Válás után” vigjátékot adták kitűzőn. A szép számú közönség sokat kacagott.

December hó 31-én: Szilveszter-est volt a színházban. Kevesen voltak. Érthető. Három helyen volt táncmulatság s a családok otthon várták be többnyire az újévet.

Január hó 1-én délután „Obrenovits Sándor és Draga királyné”, este „Bernáh” énekes bohózat ment félig telt ház előtt. Az ötletes, kissé sikamlós bohózat jól mulatott a közönség.

Csütörtökön január hó 2-án: „Valabreque” „Durand és Durand” 3 felvonásos vigjátéka ment egyöntetű, jól betanult és a rendezést dicsérő előadásban.

Sokat gyönyörködtünk Kunhegyi Miklós „Coquardier Agenor” alakításában. Sajnos, hogy ritkán gyönyörködtethünk Kunhegyi úr művészetében. Kedves jelenség volt D. Fonó Gizi „Lucie” szerepében. Fekete Pál „Durand Albert” a kétségbe esett fűszeres alakításával sok derűtséget hozott a színpadra. Kiválóan alakította Dénes Frigyes „Durand Albert” ügyvédet. Sáska Ilona anyósa kabinet alak volt. Kulinyi Karola „Paquette”-je kedves sikkes volt. Deák Corné alakja folytonos kacagást idézett elő Covanon szerepében. Az ambiciozus fiatal művész alakítása derűtséget keletett Maszkjai pompások voltak. Kisebb szerepekben Abonyi Teréz, Lyphay, Kóhalmi és Alföldi buzgólkodtak az előadás sikereiért.

A társulat kebelében előfordult betegségek miatt hosszabb ideig a műsor változásokat idéztek elő. Pár napig nélkülöztük a zenedarabokat.

Pénteken január hó 3-án: Marton Ferenc és Huszka Jenő „Gül Baba” 3 felvonásos operettje ment szépen telt ház előtt. Rendezés kifogástalan karo, kissé lehangoltak. Frenetikus taps fogadta Szalay Vilmát, ki betegségeből felépülve jelent meg a lámpák előtt. „Gábor Deák” szerepében egyik legkitűnőbb alakításait hozta a színpadra. Közép szopránokban kiválóan érvényesülő hangja, biztos hangfokozás, diszkrét játékát nyílt színen is tapssal jutalmazta a közönség. Fekete Pál szentimentális „Gül Babája” különösen a második felvonásban volt kitűnő. Kulinyi Karola „Leillája” kedves és szép volt, de talán némi indispozícióval küzdött. Sziklai Jenő sok igyekezettel kreaálta „Mujko” szerepét s sokat kacagtak neki.

Felelős szerkesztő: Zádory Károly.
Kiadótulajdonos: Figuli Antal.

1652—1907. végreh.

Árverési hirdmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. § a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a puji kir. járásbírósnak 1895 évi 6935. számú végzése következtében Dr. Ábrahám József ügyvéd által képviselt Özv. Maderspach Viktorné javára, Niczár Juon és társai a.-b.-iszkrónyi lakosok ellen 190 korona s jár. erejéig 1895. évi december hó 19-én foganatosított végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 650 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: szarvasmarhák, juhok, sertések és lovak nyilvános árverésen eladnak.

Mely árverésnek a puji kir. járásbírósnak 1907. évi V. 1941/2. számú végzése folytán 190 korona tőkekövetelés, ennek 1892. évi november hó 14. napjától járó 8% kamatai, 1/3% váltódíj és eddig összesen 87 korona 30 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig, Niczár Juon, Ruszeszk Juon és Szój Juon a.-b.-iszkrónyi alperesek lakásán leendő megtartására 1908. évi január hó 10-ik napjának délutáni 2 órája határidőül kitűzték és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. § ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. § a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Puj, 1907. évi december hó 24. napján.

Báró Bánffy Albert,
kir. bir. végrehajtó.

Sz.: 1406—1907.

Árverési hirdmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. § a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a temesvári kir. járásbírósnak 1906. évi Sp. IV. 886/3 számú végzése következtében Dr. Szenes Emil temesvári ügyvéd által képviselt Ladányi Izso temesvári lakos javára özv. Hubert Gyuláné petrozsényi lakos ellen 180 kor. s jár erejéig 1907. évi április hó 29-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 626 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: szobabutorok, varrógép, lovak és egy vasalt lőszekér nyilvános árverésen eladnak.

Mely árverésnek a puji kir. járásbírósnak 1907. évi V. 1865 számú végzése folytán 180 kor. tőkekövetelés, ennek 1906. évi június hó 5-ik napjától járó 5% kamatai, 1/3% váltódíj és eddig összesen 60 koronában bíróilag már megállapított költségek erejéig, özv. Hubert Gyuláné petrozsényi alperes házánál leendő megtartására 1908. évi január hó 10-ik napjának délelőtti 11 órája határidőül kitűzték és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. § ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. § a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Puj, 1907. december hó 20. napján.

Br. Bánffy Albert,
kir. bir. végrehajtó.

Dévai Takarékpénztár

Van szerencsénk a nagyérdemű közönség b. tudomására hozni, hogy a

Dévai fő,

mint a

PUJI fiók-intézetünk

az általános pénzdrágaság dacára is — bármily nagy összegű jelzálog — és bankszerű váltókölcsönöket a legelőnyösebb feltételek mellett azonnal folyósít.

Bővebb felvilágosítással mindkét intézetünk készséggel szolgál.

Teljes tisztelettel:

**A DÉVAI TAKAREKPENZTÁR
IGAZGATÓSÁGA.**

Részvény Társaság

Tüzi-fa!

1908. január hó 12-én nyilvános árverésen eladásra kerül Vulkánban, a Maderspach-féle kolonia feletti telken, körülbelül 1800. ürméter bückfa (hasított és doronga), bővebbet a helyszínén. ISZKRONYI FÜRESZGYÁR.

Köhögés, rekedtség és hurut ellen nincs jobb a

**Réthy-féle
pemetefü czukorkánál**

Vásárlásánál azonban vigyázzunk és határozottan RÉTHY-félét kérjünk, mivel sok haszontalan utánzata van.

I doboz 60 fillér.

Csak RÉTHY-félét fogadjunk el!

